

»Vissza, vissza! Nincs értelme az utazásnak, ha otthon felejtettük a Voigtländer-fényképezőgépet! En erről az utról is szebbnél-szebb, soha meg nem ismételt felvételt akarok hazahozni!»

A világhírű és nem is drága Voigtländer-fényképezőgépekről szóló gyári ismertetőt kérje fotokereskedőtől, vagy a vezérképveleltől: Solo Testvérek, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8/16.

A dohányzásról

A társadalmi élet egyik legfontosabb problémája volt, különösen a bor olcsósága idejében — a szervezetre való káros hatása miatt — a szeszelleni küzdelem. Am nemcsak a szesz éppen az, amelynek élvezése romboló az egészségre — hanem a dohányzás is. Épp ezért érdemes ismertetni, hogy mennyiben káros a dohány a szervezetre. Ennek kivonatosa taglalása előtt magáról a dohányról is érdemes röviden foglalkozni.

A dohánynak igaz hazája Dél-amerikában, ahonnan azután az egész világon meghonosult. Magyarországon csak a XVIII. században kezdődött meg a termelése, de ekkor még csak mint gyógynövényt kezdték termelni, rákos sebek gyógyítására. Reizner János feljegyzésében találhatjuk, hogy az első szivart 1816-ban Babarczy Antal szegedi előkelő polgár hozta be. A dohánynak, illetve a dohányzásnak a legnagyobb üldözésével találkozunk I. Jakab, angol király irántos háborút indított a dohány élvezete ellen. Szerinte utálatos látvány a szemnek, kiállhatatlan a szaglást szervnek, veszélyes az agynak, káros a tüdőnek. Ugyancsak a század második felében I. József uralkodásának végén, Vas vármegye karai és rendjei azon véleményen voltak, hogy a dohány veszedelmes növény, levelei és szárai mérget lehelnek ki, megfertőzik a levegőt és ártalmára vannak embernek, állatnak egyaránt.

De nemsokára más veszély fenyegette a dohány és pipa barátait. A dohányzás által ugyanis sok tüzeset fordult elő és így célszerűnek mutatkozott a dohányzásnak szigorú tiltása. Vas vármegye tehát akként intézkedett, hogy a dohányzást korlátozta és pedig oly módon, hogy a jobbágyoknak és szolgáknak teljesen tiltotta a dohányzást, a nemeseknek ellenben zárt helyiségekben megengedte. Aki a tilalmat megszegte, a vármegye pénztárába esetről-esetre 1 forint büntetést fizetett. Végre olyan megoldást szabtak meg, hogy korlátlannul csak az adóhozható, aki adójának felével többet fizet.

Az 1670-es években Erdélyben a legszigorúbb törvényekkel tiltották a dohányzást. Magyarországra 1850-ben hozták be a dohánymonopóliumot. Ugyanakkor a dohánygyárt-

Nagy lendületnek indult Tápén és a környékbeli telepeken a gyékénycsizma készítése

Az új háziipari foglalkozás nagy jövedelemhez juttatja a falusi és a telepi lakosságot — A Közléti Szövetkezet gyékénycsizma készítési tanfolyamot indított a Horthy-telepen

(A Délmagyarország munkatársától) Akkor, amikor a szegényebb néposztályok szociális megsegítésének rendszere az Országos Népi és Családvédelmi Alap, illetve a szociális felügyelőség megszervezésével és felállításával teljesen új alapokra helyeződött, az az elv került előtérbe, hogy az addigi karitatív jellegű segélyezést a gazdasági kisértenségek megerősítésével és megteremtésével a szociális jellegű segélyezés váltsa fel. Ebben a megszervezettségében a város népjóléti ügyosztályától az Országos Népi és Családvédelem vette át a szociális megsegítésre rászorultak gondozását s Közléti Szövetkezet felállítására és bekapcsolására folytán olyan széles kereteket kapott ez a szociális tevékenység, ami lényegesen túlnőtt az eddigi kereteken.

A megsegítés egyik legfontosabb alapgondolata az, hogy kereseteket és jövedelemtöbbletet juttatja azokat az apróbb néprétegeket, amelyek a segítségre rá vannak szorulva. Ezt a célt szolgálják az állatjuttatások, a házassági kölcsönök, a házépítési akciók, a kisipari támogatások stb. s nem utolsó sorban a háziipari foglalkozások propagálása és fokozatos bevezetése. Ennek az utóbbi törekvésnek legutóbb máris széles körökben üzött kitűnően jövedelmező háziipari foglalkozással fejlesztette ki Tápén s utabban kezdte bevezetni a Horthy Miklós lakótelepen is a gyékénycsizma készítését.

A gyékényfonás Tápénak régen elterjedt és híres háziipari foglalkozása. A tápéi gyékénykosarak, szatyrok, szőnyegek és egyéb gyékényáruk szerte az országban ismertek és keresett háziipari cikkek s széles rétegek foglalkoznak ezeknek előállításával. A gyékényáruk készítése régtől fogva szépen jövedelmez Tápé lakosságának, mert a hozzávaló anyag tömegtelen mennyiségben terem a környékbeli mészoros helyeken, árkokban, tisztái kiöntésekben s az is, akinek földjén nincs gyékény, szinte fillérékért beszerezhető. A gyékényáruk készítéséhez semmi más nem kell, esetleg csak még egy kevés spárta s már együtt van az egész szükséges nyersanyag.

A környékbeli lakoságnak a háborús időkkel járó nyersanyag-problémák adták az ötletet egy ma már nagy jövedelmet hozó háziipari cikk, a gyékénycsizma készítéséhez. Ezek a gyékénycsizmák tulajdonképpen nem önálló lábbelik, hanem cipőre, vagy csizmára huzva viselik a nagy téli hidegek idején, mint lábbelimelegítőt. Különösképpen ott van nagy keletje, ahol a foglalkozás vagy szolgálat hosszabb ideig tartó szabadban való tartózkodással jár. Így például szinte korlátlan mennyiségben felvásárolja a honvédkinestár, de kitűnő hasznát látják például a gyárüzemi éjjeliőrök, börtönőrök s általában mindenütt, ahol télidőben hosszabb ideig tart a szabadban való tartózkodás.

A gyékénycsizmákat nem is olyan régen először néhány tápéi család kezdte gyártani s amikor a falubeliek látták, hogy milyen nagy az elhelyezési és értékesítési lehetőség és hogy mennyit lehet rajta keresni, mind többen és többen kezdtek a faluban a gyékénycsizma készíteni. Közben a Közléti Szövetkezet is propagálni és terjeszteni kezdte a gyékénycsizma készítését mindazoknak a családoknak a körében, akik megsegítésre kapcsolatban állanak a szövetkezettel. Néhány nappal ezelőtt pedig a Horthy Miklós-telepen, ahol tudvalevőleg csupa szegénysorsú sokgyermekes család lakik, tanfolyamot állítottak fel a gyékénycsizmakészítés oktatására. A tanfolyamon részt vesznek a kis telep összes lakosai s az oktatással párhuzamosan már meg is kezdték a csizma készítését, még pedig igen szép eredménnyel.

A gyékénycsizma készítésével kapcsolatban Kovács Sándor, a Közléti Szövetkezet igazgatója a következőkben informált bennünket.

— A szociális megsegítésre szoruló családok a gyékénycsizma készítésével nagy jövedelemre tehetnek s igen sokan már tesznek is szert. A munka ugyanis olyan könnyű, olyan egyszerű, olyan kevés üzemi költséggel és olyan nagy haszonnal művelhető, hogy érdemes vele foglalkozni. Egy kéve gyékény ára ma 5 pengő. Ennek a feldolgozásához 2 pengő 50 fillér áru spárgára van szükség, tehát az összes üzemi költség 7 pengő 50 fillér. Egy kéve gyékényből 7–8 pár csizma állítható elő, amit a készítő páronként 3 pengő 50 fillérért értékesíthet. Egy kéve feldolgozásán tehát körülbelül 20 pengőt lehet tisztán keresni, amnek, mint háziipari keresetnek a nagysága csak akkor tűnik ki, ha figyelembe vesszük, hogy egy személy naponta 3–4 pár csizmát is el tud készíteni, tehát egy kévét egy házaspár naponta könnyen feldolgozhat s ez 20 pengő tiszta kereset jelent nekik. Különösen megnövekszik a gyékénycsizma készítésnek, mint jövedelmező háziipari foglalkozásnak jelentősége a nagylétszámú családokban, ahol sok a gyermek, akik közül a nagyobbacsok már mind foglalkozhatnak a csizmakészítéssel. Ma már sok családot ismerünk, akiknek a gyékénycsizmakészítésből többszáz pengő megtakarított pénzük van s hamarosan tekintélyesen megerősödnek mint gazdasági kisértenségek. Ez indította a Közléti Szövetkezetet, hogy nagy sulyt helyezzen a gyékénycsizmakészítés, mint jellegzetes szegedi, illetőleg tápéi háziipari foglalkozás minél szélesebbkörű propagálására s a Horthy-telepen kezdett tanfolyam megrendezésére. Ugyalászik, hogy a gyékénycsizmakészítés nagyon sok szegény ember anyagi helyzetébe jelentős változást fog hozni a legrövidebb időn belül.

(oto)

13-06 a Délmagyarországi telefonon a

Kállay miniszterelnök fiának házasságkötése Lökösházán

Lökösháza, július 16. A mai háborús viszonyoknak megfelelően szűk családi körben főúri esküvő zajlott le csütörtök délelőtt kézdívásárhelyi Vásárhelyi András országgyűlési képviselő lökösházi kuriájában. Itt esküdött örök hűséget egymásnak nagykallói Kállay Miklós miniszterelnök és felesége, nagykallói Kállay Heléna Kristóf fia és kézdívásárhelyi Vásárhelyi András országgyűlési képviselő és felesége, mácsai Csernovics Ester Veronika leánya.

Délelőtt 9 órakor érkezett Lökösháza állomására a motoros, amely Kállay Miklós miniszterelnököt és feleségét hozta szentmiklósi és óvári gróf Pongrácz Kálmán tiszaszentlári földbirtokos és felesége társaságában.

A polgári esketést az ősi kuriá patriarkális ebédlőjében Fereny Béla, Csanád, Arad, Torontál vármegye alispánja végezte, aki az esketés után szivból fakadó, szeretetteljes beszéd kíséretében kívánt holtig tartó boldogságot az ifjú párnak. A vőlegény tanúja gróf Pongrácz Kálmán, a menyasszonyé monyorói báró Urbán Gáspár, Szolnok vármegye főispánja volt.

A polgári esketés után autók vittek a festői diszmagyarba öltözött násznépet a bređai uradalom római katolikus kápolnájába, ahol az egyházi szertartást a nemrég kitüntetett lovag Marnó Gyula plébános végezte.

Az esküvő a Vásárhelyi kurián szükkörű ebéd követte, melyen a már felsorolt előkelőségeken kívül báró Urbán Gáspárné széchenyi Baghy Ilona, kézdívásárhelyi Vásárhelyi Dezső és neje eskőkő Geist Mária és mácsai Csernovics Diodorné báró Duka Áka vett részt. A nászbed után az ifjú pár Erdélybe utazott nászútra.

Varga miniszter köszöntötte a magyar polgári repülés munkásait

Budapest, július 16. Varga József kereskedelem és közlekedésügyi miniszter vitéz Héjjas Iván miniszteri osztályfőnök kíséretében csütörtökön délelőtt meglátogatta a budaörsi repülőtérén a MALERT repülőtéri szervezetét.

Varga miniszter megtekintette a MALERT szerelő műhelyeit, hosszasan elbeszélgetett az ott dolgozó munkásokkal, megnézte a hatalmas alkatrészraktárt, megtekintette a felsorakozott légiforgalmi gépeket, majd mintegy 200 főnyi légiforgalmi munkásság előtt rövid köszöntő beszédet mondott, hangsúlyozva, hogy a magyar repülésben — akár polgári, akár katonai repülésről van szó — első a fegyelem. Közölte a munkásokkal, hogy a maga részéről mindent elkövet, hogy a magyar légiforgalom gépállományát szaporítsa. A munkások arcéle előtt meleg szavakkal köszöntötte a miniszter vitéz dr. Takács Nándor repülőkapitányt, a MALERT forgalmi osztályának vezetőjét, aki mostanában érte el az egymilliomodik repülőkilométert. Varga József különösen azt emelte ki, hogy Takács Nándor ezt a nemzetközi viszonylatban is tiszteletreméltó repülőtéljesítményt mindvégig magyar repülészolgálatban érte el. (MTI)